

عنوان مقاله:

انتظام بخشی مراتب تهی، برخاسته از بازخوانی اندیشه کریستوفر الکساندر

محل انتشار:

مجله صفه، دوره 31، شماره 4 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

نقیسه صرامی - پژوهشگر دکتری معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه یزد،

کازم مندگاری - استادیار دانشکده هنر و معماری، دانشگاه یزد

هادی ندیمی - استاد دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه شهید بهشتی

خلاصه مقاله:

یکی از مفاهیمی که در حوزه معماری از آن سخن گفته می شود، مفهوم تهی است. از میان صاحب نظران، این مفهوم توجه کریستوفر الکساندر را به خود جلب کرده است و برای بسط نظریاتش از آن بهره می برد. واکاوی بستر نظرات او نشان می دهد تهی در قالب سه مفهوم منتسب، که به طور مستقیم (مفاهیم تهی عظیم و تهی) و یا به طور غیرمستقیم و ضمنی (مفهوم تهی وارگی) بدان ها پرداخته شده است، در این بستر حضور دارد. او تعبیر متفاوتی از آن ها در ذهن دارد، اما ارتباط یا ساختار واضح و مشخصی را مابینشان برقرار نمی کند؛ درحالی که، به نظر می رسد این سه مفهوم که در آرای الکساندر به صورت جدای از هم آمده اند، اشاره به مراتب مختلف یک مفهوم دارند و می توانند به صورت یک منظومه با ساختاری مشخص درآیند و به مثابه یک حقیقت واحد ادراک شوند. در این مقاله به منظور بررسی نظرات الکساندر در خصوص انتظام بخشی به مراتب تهی، بعد از تعمق بر نظرات او، اندیشه اش از منظر جهان بینی اسلامی، به مثابه بخشی از خاستگاه اندیشه الکساندر در باب تهی و با استفاده از روش استدلال منطقی، تحلیل می شود تا نقاط مکتوم آن آشکار گردد. درنهایت، منظومه ای مرکزگرا در جهت تعیین ساختار مراتب تهی حاصل می گردد، که در آن تهی عظیم، به مثابه مرکز منظومه، باطنی ترین و نهان ترین مرتبه مفهوم است و همه چیز در جذب حضور آن نظم می یابد. پنج مرتبه دیگر در این منظومه و به دور آن حضور دارند؛ بعیدترین و بیرونی ترین مراتب (سادگی و تهی) مربوط به مفهوم تهی است که محل حضورش در عالم جسمانیت یا همان معماری و واجد معنایی از تجلی تهی عظیم در عالم واقع است و سه مرتبه دیگر (فنا، بقا، و یقین) مربوط به تهی وارگی است که محل ظهورش در وجود معمار و واجد معنایی از تجلی تهی عظیم به صورت اختصار روحی است.

کلمات کلیدی:

تهی، مراتب تهی، کریستوفر الکساندر، معماری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1383219>

